

Motion till riksdagen 2008/09:So460

av **Elina Linna m.fl. (v)**

Smittskyddslagen

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att smittskyddslagens regler om informationsplikt ska utvärderas.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en nationell informationskampanj bör genomföras om hiv och andra sexuellt överförbara sjukdomar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anslagen till hiv-prevention bör ökas med 15 miljoner kronor.

2 Motivering

Smittskyddslagen har till syfte att skydda befolkningen från smittsamma sjukdomar. I stort sett alla smittsamma sjukdomar som vi i dag har kännedom om omfattas av smittskyddslagen. Det är självklart mycket viktigt att det finns en bra och användbar smittskyddslag för att hindra smittspridning och epidemier. Vänsterpartiet anser inte att dagens lagstiftning uppfyller dessa krav.

Sverige har en av världens hårdaste smittskyddslagstiftningar. Sedan hiv och aids upptäcktes har lagstiftningen successivt blivit mer och mer repressiv. Lagstiftningen ger stora möjligheter till isolering, tvångsåtgärder och till och med fängelsestraff om kraven i smittskyddslagen inte uppfylls. Samtidigt är rättssäkerheten låg.

Trots att vi har en av de strängaste lagstiftningarna fortsätter spridningen av såväl hiv som andra smittsamma och sexuellt överförbara sjukdomar. Antalet rapporterade klamydiafall var förra året över 47 000. Efter att antalet nya fall av hiv-smitta hållits på en relativt låg nivå i Sverige blev 2007 ett dramatiskt trendbrott. Under förra året ökade antalet anmälda fall med över 70 pro-

Fel! Okänt namn på

cent. I dag smittas fler män som har sex med andra män än under hiv-epidemins första år på 1980-talet.

Även när det gäller missbruksrelaterad smitta är ökningen hög. Riksdagen har tidigare fattat beslut om åtgärder för att minska smittan av hiv i kretsar av intravenösa missbrukare. Det är nu hög tid att frågan om sprutbyte får sin lösning, inte minst i våra storstäder, så att inte fler personer drabbas. Detta är en fråga för landstingspolitiker runt om i landet och det är mycket angeläget att denna får sin lösning. Samtidigt måste behandlingsmetoder och så kallade lotsprojekt utvecklas och missbrukare ska ha rätt till vårdgaranti.

Att antalet hiv-fall ökar så dramatiskt är mycket oroväckande. I många fall handlar det om personer som burit på smittan under lång tid och kommer under vård sent i sjukdomsprocessen. Detta är ett problem ur flera aspekter. Hiv är i dag en sjukdom som kan behandlas så till vida att det finns bromsmediciner som hindrar sjukdomsförloppet. Det är dock mycket viktigt att komma under behandling så tidigt som möjligt. Samtidigt är det självklart så att en person som bär på smittan utan att ha en diagnos i större utsträckning riskerar att smitta andra personer. Att smittan inte upptäcks är också ett tecken på att frågan inte heller tas på fullt allvar inom vården eller att kunskapen inte är tillräckligt hög. Personer som sökt för olika symtom som kan vara relaterade till hiv uppmanas i dag inte i tillräcklig utsträckning att testa sig. Detta är naturligtvis mycket allvarligt.

Det finns i vårt land ett antal unga personer som lever med hiv. Att vara ung och leva med hiv är en mycket utsatt situation. Att förmå dessa personer att under hot om fängelsestraff upplysa om sin situation är självklart helt absurt. Det måste till helt andra metoder för att hindra smittan att spridas. Nya metoder och särskilda insatser för denna grupp måste till för att gruppens levnadsstandard ska öka. Barnkonventionen måste beaktas även för denna grupp. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3 Hiv-preventionen måste förbättras

Att såväl hiv som andra sexuellt överförbara sjukdomar sprids snabbt i dag är ett stort problem också för dem som är unga. Det finns många undersökningar som visar att insikten om riskerna är små. De som är unga i dag har inte varit föremål för de massiva informationskampanjer som skedde under 80-talet. Många är faktiskt helt okunniga om riskerna med oskyddade samlag eller det faktum att det inte är särskilda grupper av personer man ska vara "rädd" för. Det finns stora brister i såväl primär- som sekundärpreventionen.

Ett skäl till att den svenska hiv-preventionen minskar i kvalitet är det bristande ledarskapet från centralt håll. Nu är det tid för folkhälsoministern att visa ledarskap om vi ska kunna vända utvecklingen. Detta förutsätter så klart att ministern delar analysen att det preventiva arbetet mot hiv har brister. Vänsterpartiet anser att det är dags för en stor nationell kampanj som måste omfatta även dem som arbetar inom vården och andra områden som berörs.

Fel! Okänt namn på

Medel bör avsättas för att genomföra en sådan nationell kampanj. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ytterligare områden som behöver förbättras är sex- och samlevnadsundervisningen i skolan. Denna fråga tas upp inom ramen för en annan motion, varför vi väljer att inte utveckla denna fråga här.

När det gäller primärpreventionen så är det också ett stort problem att anslagen till HIV-prevention i flera år legat stilla. Om vi ska kunna göra insatser på flera håll måste alla goda krafter samlas, och även om många insatser görs helt ideellt så har organisationer som jobbar med hiv-prevention och stöd till smittade fått väsentligt ökade kostnader de senaste åren. Detta beror så klart på det ökade kostnadsläget och gäller både produktion av informationsmaterial och personal. Det är förödande för verksamheten och därmed för preventionen att anslagen behandlats så styvmoderligt. Vänsterpartiet anser att det är dags att höja anslaget till denna verksamhet. Anslaget är i dag cirka 150 miljoner kronor och det bör höjas med 15 miljoner kronor. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 6 oktober 2008

Elina Linna (v)

Rossana Dinamarca (v)

Siv Holma (v)

Egon Frid (v)

Eva Olofsson (v)